

*« Астана Медициналық Университеті » АҚ
Урология және андрология кафедрасы*

*Тақырыбы:
Тестостеронның ер адам
организміндегі ролі*

Орындаған: Жеңісбек А.Ж.

Қабылдаған:

Факультет: жалпы медицина

Топ: 529

Жоспары

I.Кіріспе

II.Негізгі бөлім

1. Анықтамасы

2.Тестостерон маңызы

3.Жалпы қалыптыдағы мөлшері

4.Диагностикасы мен емдеу тактикасы

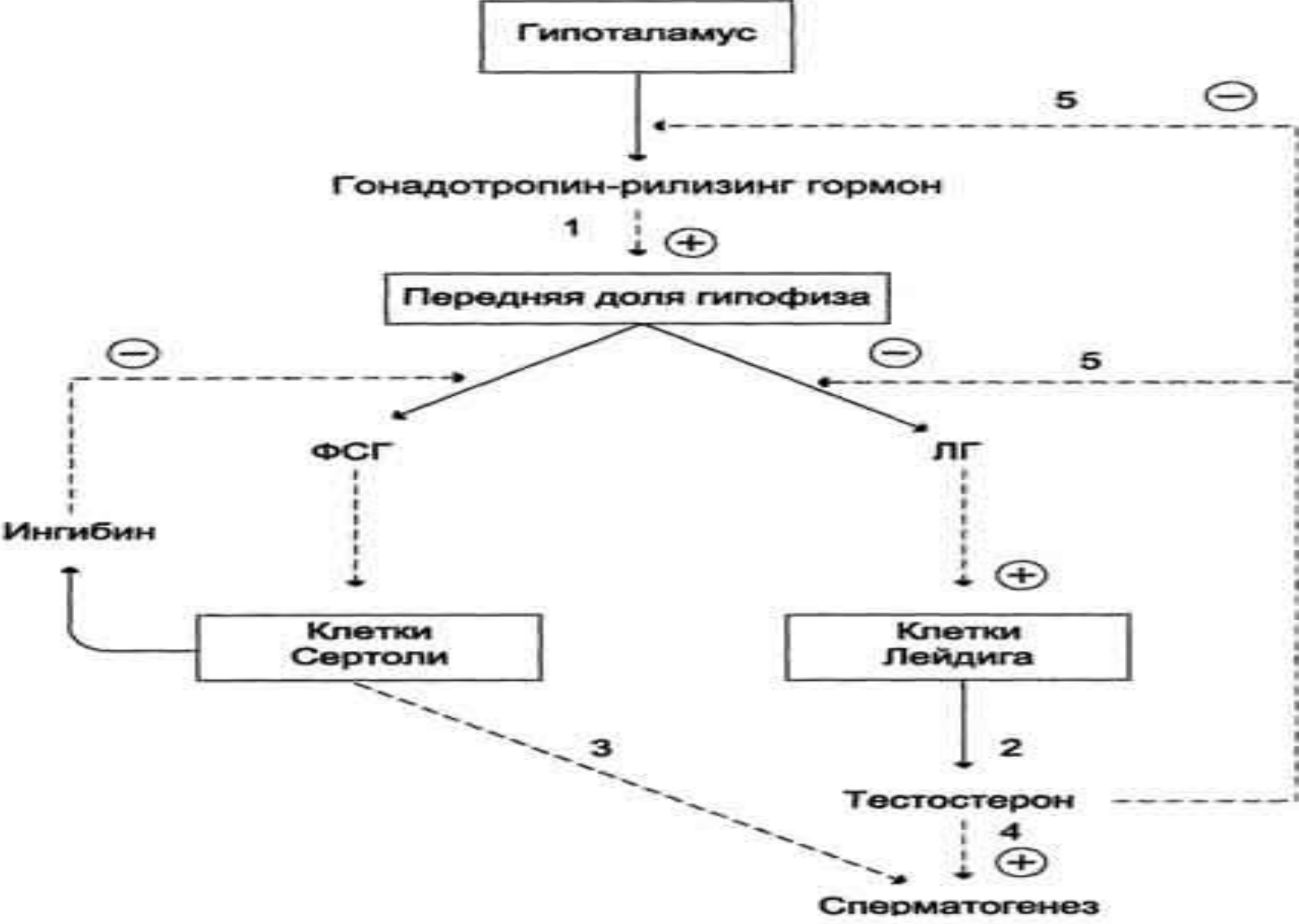
III.Қорытынды

IV.Пайдаланылған әдебиеттер

Тестостерон

Тестостерон (**тестикула және стероид**) – майда еритін стероидты гормон , ер адамдағы негізгі жыныс гормоны, андроген. Лейдиг жасушаларынан бөлінеді , аздаған мөлшері ұрық жұмыртқасында әйелдерде, бүйрек үсті безінде ерлерде және әйелдерде де. Бұл клеткалар ұрық түтікшелерінің жанында орналасқан, сондықтан ұрық жұмыртқасында тестостерон концентрациясы 10 есе жоғары, яғни қанға қарағанда.

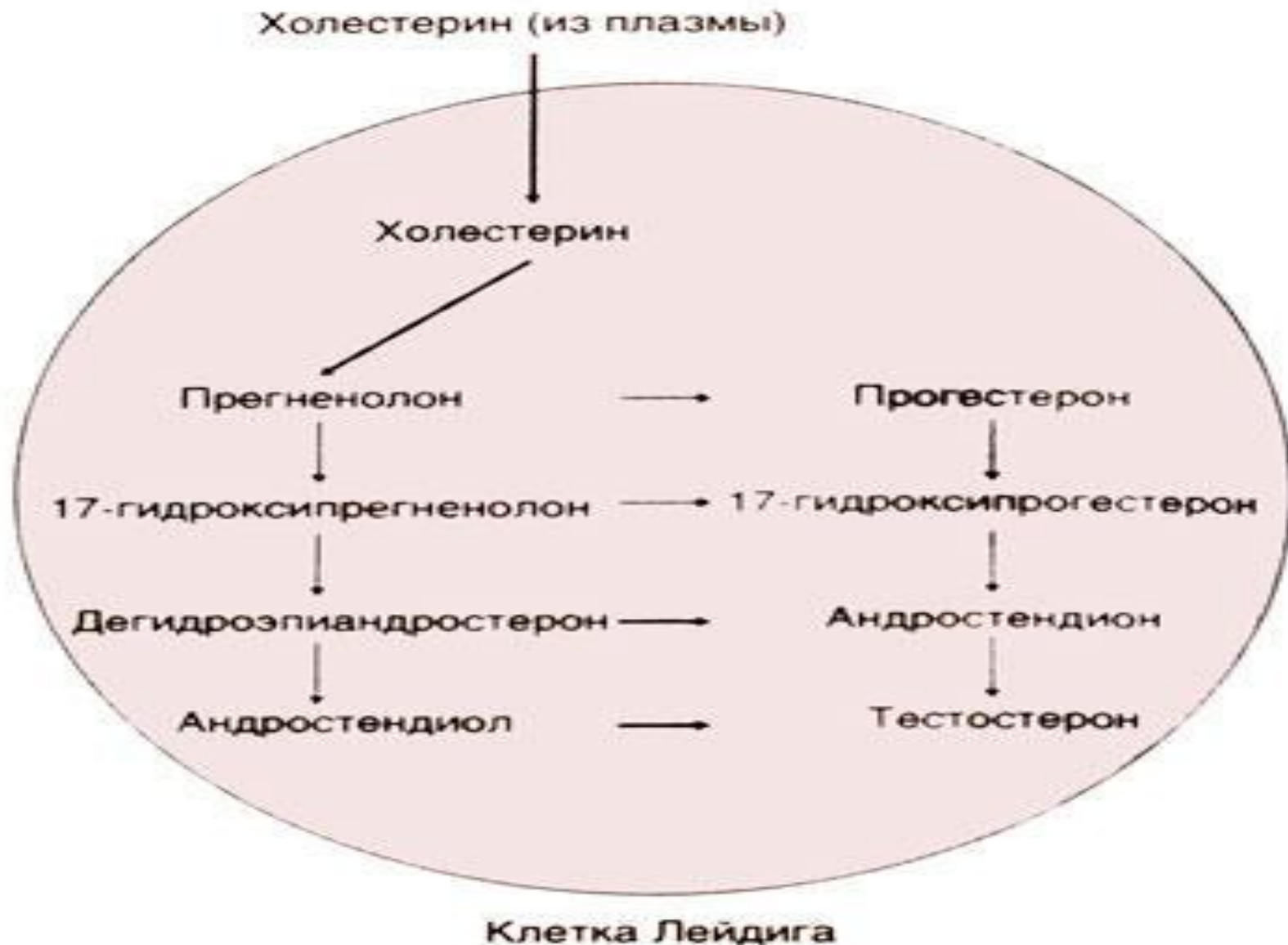

Рисунок 59.1. Синтез тестостерона в клетках Лейдига. Толстыми стрелками обозначены основные реакции. Santen, 1995.

ФУНКЦИЯСЫ

Бұлшықет массасының өсуін стимулдайды, майдың ыдырап тұруын және сүйек тығыздығын сақтап тұрады.

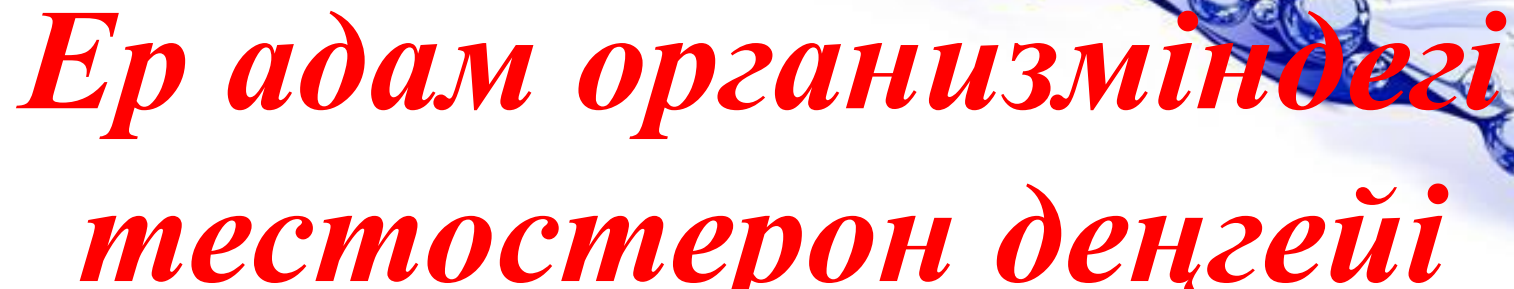
Ер адамдағы екіншілік жыныстық белгілерді қалыптастыру және репродуктивті жүйені толық қамтамасыз ету

Ер адамның физиологиясы мен психикасына тестостеронның әсері:

- Тестостерон ағзадағы зат алмасуда маңызды роль атқарады: белок синтезін стимулдайды, липопротеид бауыр жасушаларын реттейді, ал эндорфин синтез үшін жауапты. Бұлшықет өсуі мен физикалық күш және төзімділікті жылдамдатады, инсулин синтезіне қатысады, минералды зат алмасуды, денедегі майды ыдыратуға, сүйек беріктігін арттыруға, коронарлық тамырларын кеңейтуге ықпал етеді, атеросклероз процесін баяулатады, эритроциттердің жетілуіне әсер етеді.*

-
- *Тестостеронның андрогендік белсенділігі бар: жыныстық мүше мен ұрық жұмыртқасын қалыптастырады, екіншілікті жыныстық белгілердің дамуына қатысады (бет аймағында шаштардың өсуін, бұлшықет астында және шатта ,дауыстың өзгеруі), либидо активтенуі , ұрық өндіруді және потенцияны іске қосады.*

-
- *Тестостерон ер адамның көңіл-күйіне әсер етеді, мақсатына жетуге өзін-өзі басқаруына ,ойлау қабілетіне, сексуалдылығына , энергетикасына әсер етеді.*

*Ер адам организміндегі
тестостерон деңгейі*

*Ересек дені сау ер адамдардағы
қанындағы тестостеронның
қалыпты деңгейі -
5,76 – 28,14 нмоль/л.*

жасына

**Тәуліктік,
жылдық
уақытына**

**Климат,
тамақтану**

***Тестостерон
деңгейінің
тәуелді
факторлары:***

**Дәрілік
заттар,
киімнің
сапасы**

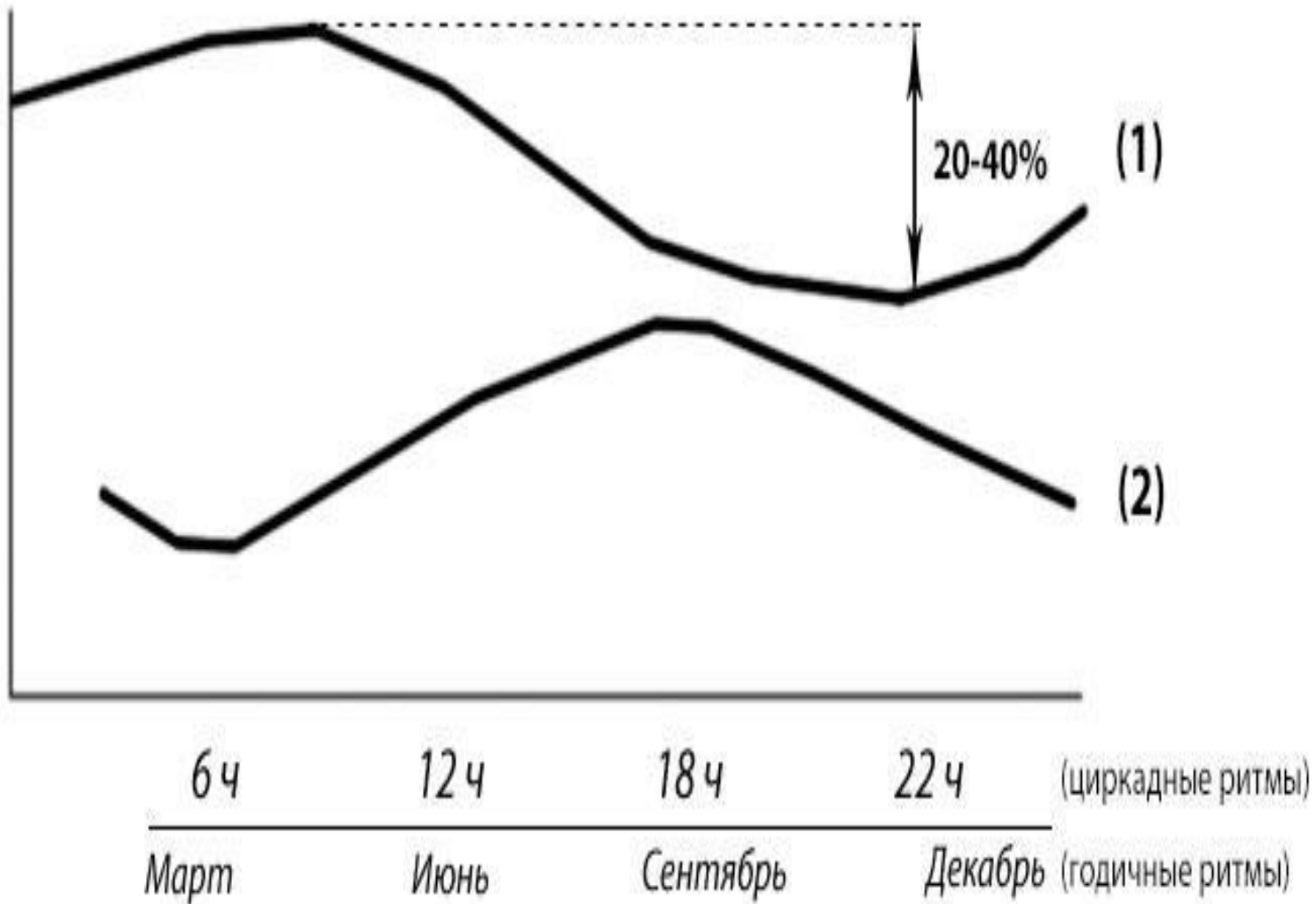
**Физикалық
белсенділік**

**Жылу орта,
инфекция**

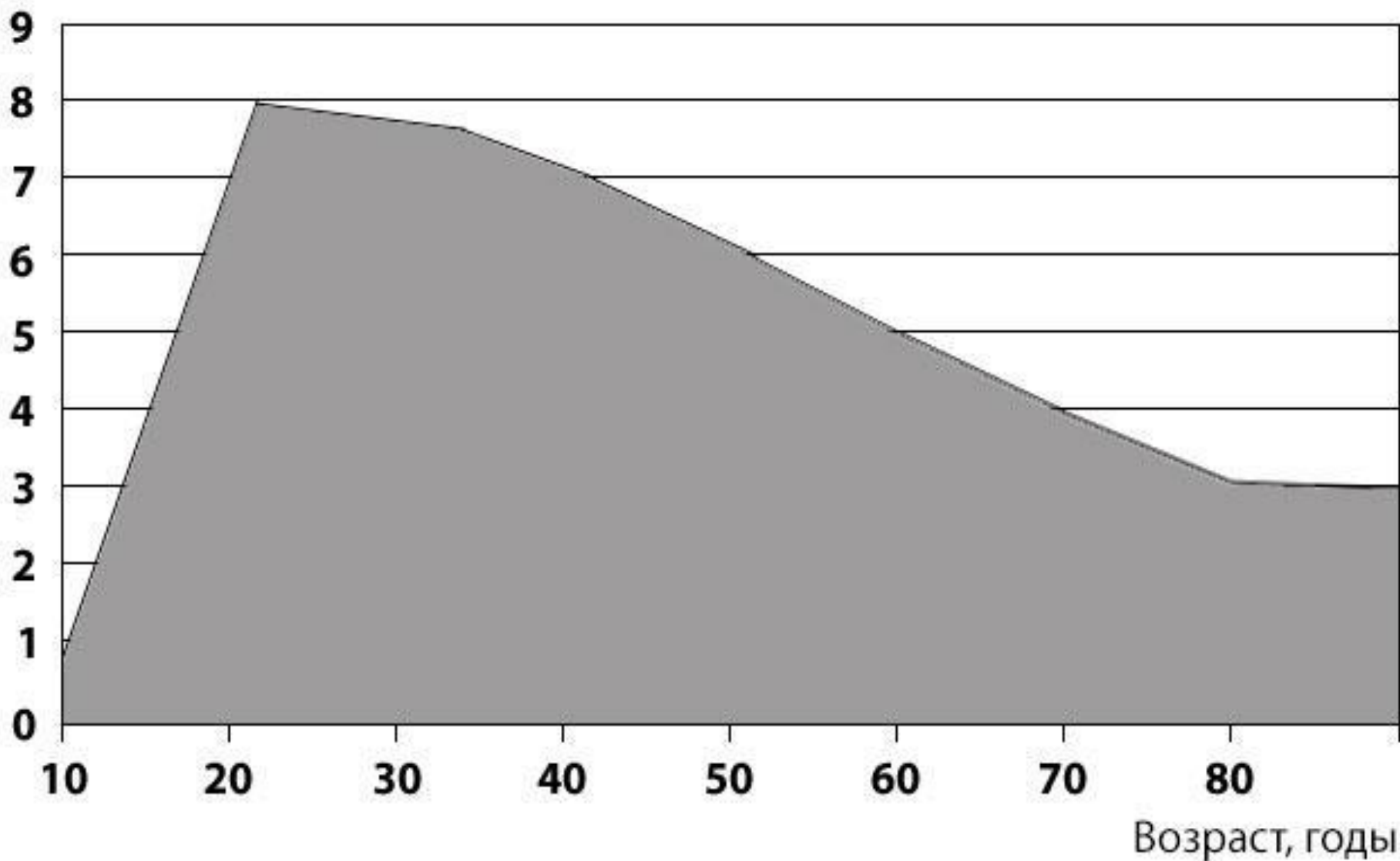
Тестостерон деңгейінің өзгеруі

Тестостерон деңгейі күнделікті өзгеріп отырады. (1-сурет, 1-график) Гормонның ең жоғарғы деңгейі таңертеңгілік уақытта түзіледі, ал кешкі уақыттарға қарай деңгейі төмендей түседі. Сондықтан дұрыс қорытынды алу үшін , анализді таңертеңгілік уақытта жүргізу керек, яғни сағат 11-ге дейін. Сонымен қатар, тестостерон синтезінің тәуліктік ырғағы жыл мезгіліне (1-сурет 2-график) байланысты .

Концентрация тестостерона

Секреция тестостерона, мг/сут

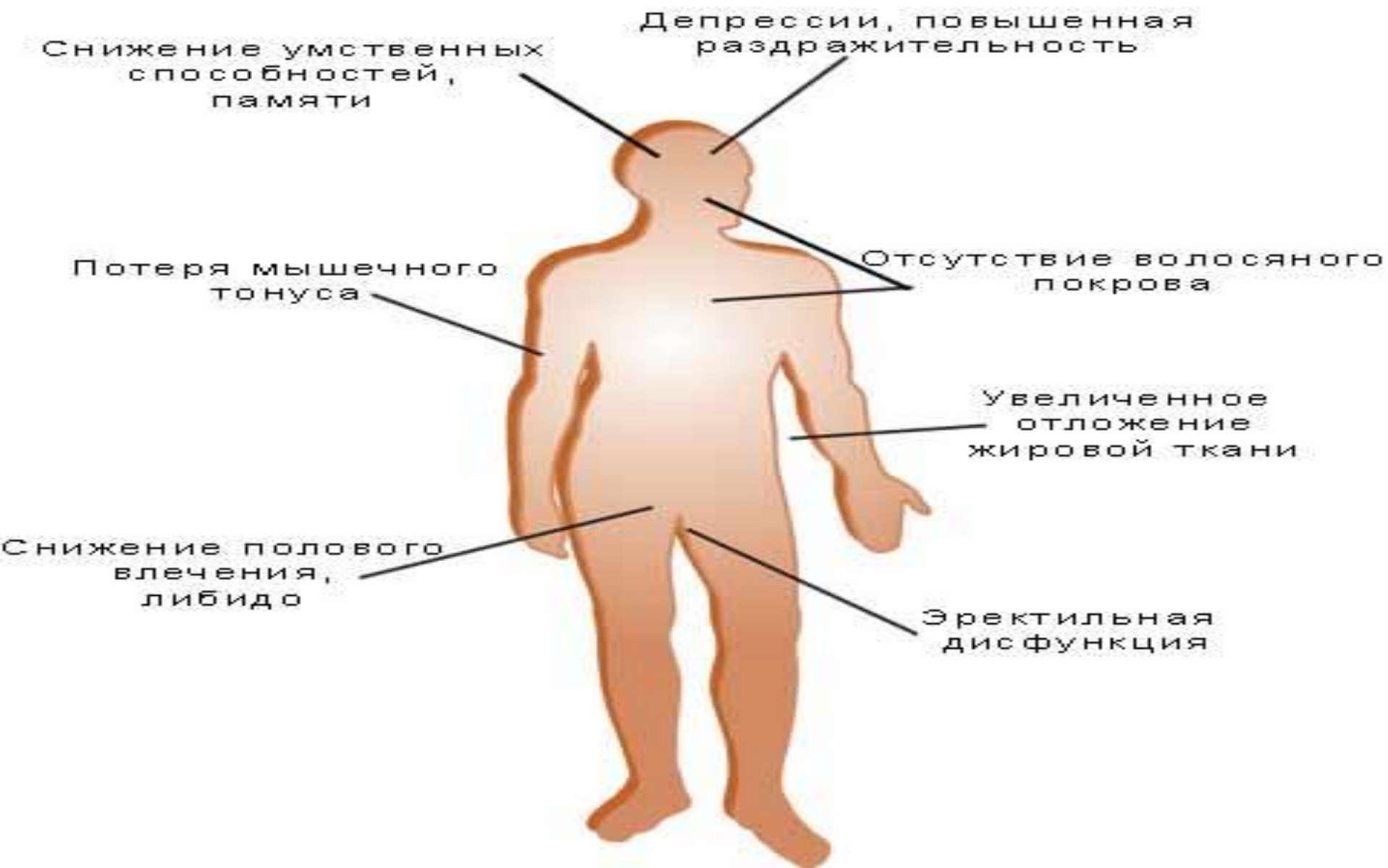
***ЖАСЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ТЕСТОСТЕРОН
ДЕҢГЕЙІНІҢ ДИНАМИКАСЫ***

Ер адамдардағы тестостеронның қалыпты деңгейі

Гормональді көрсеткіштер	Қалыпты деңгей
Жалпы тестостерон (нмоль/л)	12 - 23
Биологиялық белсенді тестостерон (нмоль/л)	3,5 - 12
Бос тестостерон (нмоль/л)	4,5 - 42

Тестостреон гормонының жеткіліксіздігі:

- *Гипогонадизм*
 - *Семіздік*
- *Салмақтың және жұмысқа қабілеттіліктің төмендеуі*
- *Сүйектің тығыздығының төмендеуі*
 - *Бұлшықет әлсіздігі*
 - *Терінің құрғақтығы*
 - *Ұйқысыздық, қозғыштық*
- *Ыстыққа сезімталдықтың жоғарлауы*
- *Бет және кеуде аймақтарының қызаруы*
 - *Анемия*
 - *шаш өсуінің төмендеуі*
 - *Сүт бездерінің өсуі*
 - *Түнгі эрекцияның төмендеуі*
 - *Либидоның төмендеуі*

Тестостерон деңгейінің жоғарылауы

- Акне
- Көңіл-күйдің тез төмендеуі
 - Жүрек ұстамасы
- Ұйқы кезіндегі апноэ(10сек.-2-3 мин)
 - Бауыр аурулары
 - Шаштың түсуі
- Қуықасты безінің рагы
 - Бедеулік

Тестостерон формалары

- 1. ГСПСпен байланысты-
белсенсіз форма (57 %)*
- 2. Альбуминмен байланысты-
белсенді форма (40 %)*
- 3. Бос тестостерон-
максимальді
биожеткіліктілік (1-2 %)*

Анализге дайындық

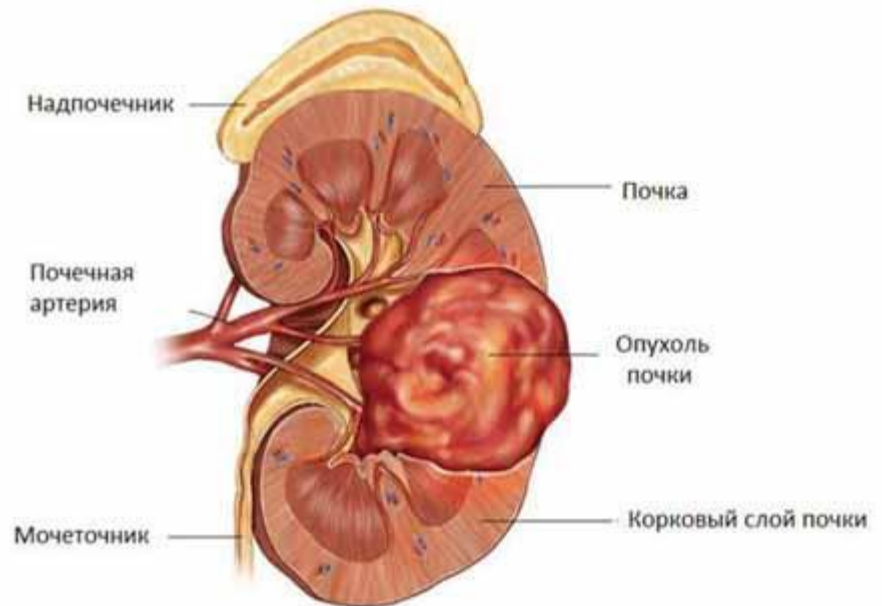

- Анализ таңертең ашқарынға жүргізіледі;
- Темекі тартуды тоқтату;
- Стресстік жағдайларды алшақтату;
- Тестостеронның көрсеткішіне әсер ететін, дәрілік заттарды және азық-түліктерді шектеу;
- Кез келген физикалық күштемелерді тоқтату

Тестостерон деңгейінің жоғарылауынан туындайтын патологиялар

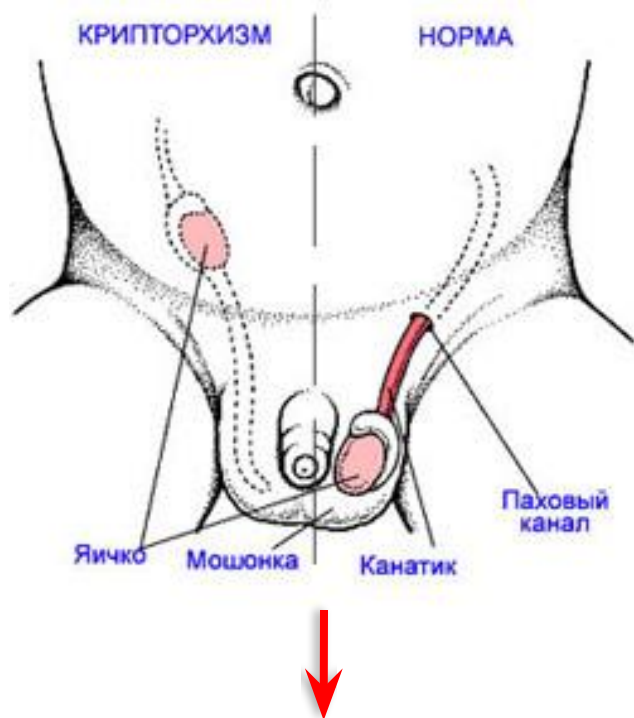

Бүйрек үсті безінің ісігі

Иценко – Кушинг ауруы

Тестостерон деңгейінің төмендеуінен туындайтын патологиялар

Клайнфельтер синдрома

крипторхизм

Емі

• Тестостеронды ↑ үшін:

- стероидты гормондары бар дәрілік заттарды шектеу;
- диета сақтау;
- дұрыс тамақтану,тәтті,крахмалды,қызыл етті тағамдарды тоқтату;
- аздаған тұзды тағамдарды қолдану,бірақ шектелген мөлшерде;
- фитоэстроген деп аталатын заттарды қолдану;
- жыныстық қатынаста тек бір ғана партнердің болуы;
- Карбамазепин,циклофосфамид,магнезия, дигоксин

Тестостеронды ↓ *үшін*

- Физкультурамен шұғылдану;
- Цинк препараттары;
- Кефир ,сүт тағамдары,ет тағамдары;
- Д витамині;
- Тестостерон гормондарының орын басушы терапиясы ;
- Бұлар инъекция,таблетка,гель,пластырь түрінде болады

Қорытынды

Тестостерон ер адамның организміндегі негізгі рольді атқаратын бірден-бір гормон болып табылады. Тестостерон адам жасына байланысты деңгейлік мөлшері де өзгеріп отырады.

Тестостерон Лейдиг жасушаларынан бөлінеді. Тестостеронның факторларға байланысты деңгейі өзгереді.

Пайдаланган әдебиеттер

- Google.kz, интернет ,яндекс;

*Назарларыңызға
рахмет !!!*

